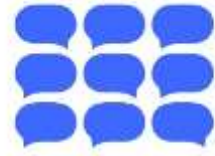

**Euroopan alueiden
komitea**

**european
youth forum**

Nuorisoa ja demokratiaa koskeva eurooppalainen peruskirja

- a) Tässä peruskirjassa annetaan konkreettisia suosituksia nuorten demokraattisesta osallistumisesta yhteiskunnalliseen, poliittiseen ja kansalaistoimintaan kolmella hallinnon tasolla eli paikallis- ja aluetasolla sekä kansallisella ja Euroopan tasolla. Sillä pyritään rakentamaan ja lujittamaan nuorisomyönteisiä demokraattisia toimintamahdollisuuksia, jotta varmistetaan, että nuorten äänet ovat virallisesti, jatkuvasti ja pysyvästi edustettuina Euroopan unionissa.
- b) Siinä noudatetaan osallistavaa lähestymistapaa, jossa on mukana nuoria useiden nuorisjärjestöjen kautta, mukaan lukien sekä kansallisten että eurooppalaisten puolueiden nuoriso-osastot ja nuorten päättäjien ohjelman yhteisö.
- c) Edellä mainittujen nuorten edustajien esittämät suositukset toimivat keskustelun ohjaajina sekä seurattavina esimerkkeinä.
- d) Peruskirjan aiheet on jaettu neljään seuraavaan osa-alueeseen:
1. Koulutus, yhteistyö, tiedotus
 2. Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, johtaminen ja demokraattinen osallistuminen
 3. Uusien teknologioiden ja digitalisaation rooli
 4. Poliitiikan ja poliittisen edustajuuden valtavirtaistamiseen nuorten keskuudessa

I. Koulutusta, yhteistyötä ja tiedotusta koskevat suositukset

Paikallis- ja aluetaso:

1. Lisätään kansalaiskasvatusta ja koulutusta Euroopan unionista kaikilla koulutusasteilla aktiivisen ja tietoon perustuvan kansalaisuuden ja demokraattisen osallistumisen keskeisinä mahdollistajina ja samalla tuetaan nuorisojärjestöjä ja tunnustetaan ne osaamiskeskuksina, joissa myös toteutetaan kansalaiskasvatusta.
2. Varmistetaan, että koulut ovat itsessään demokraattisia instituutioita, ottavat opiskelijat mukaan demokraattisiin rakenteisiin ja sisällyttävät mukaan kansalaiskasvatukseen liittyviä osallistavia aloitteita ja samalla edistävät kansalaistaitojen kehittämistä koulutilojen ulkopuolella esimerkiksi paikallisyhteisöissä toteutettavilla hankkeilla, joissa käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä.
3. Vahvistetaan nuorisotyötä, jotta voidaan kehittää nuorten demokraattista kulttuuria koskevaa osaamista ja tarjota nuorille mahdollisuus osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan jo nuorena.

Jäsenvaltioiden taso:

4. Rahoitetaan kansalaiskasvatusta virallisen ja epävirallisen koulutuksen puitteissa ja luodaan opetussuunnitelmia yhdessä nuorisojärjestöjen kanssa.
5. Parannetaan inklusiivisten nuorisotilojen saatavuutta, perustetaan yhdessä nuorten kanssa tietokeskuksia sekä luodaan ja koordinoidaan verkkoalustoja, joiden tarkoituksena on tiedottaa nuoria koskevista asioista ja laajentaa osallistumista.
6. Tunnustetaan nuorisotyöstä, vapaaehtoistyöstä, epävirallisesta koulutuksesta ja epävirallisesta oppimisesta saadun osaamisen arvo myös nuorisojärjestöissä ja validoidaan näin saatu osaaminen.
7. Tunnustetaan kansallisten kulttuuri-, koulutus- ja hallintoinstituutioiden rooli sen varmistamisessa, että nuoriso-ohjelmia ja nuorisopolitiikkaa koskevat tiedot ovat helposti nuorten, myös aliedustettujen ja vähemmistöryhmien, saatavilla.

EU:n taso:

8. Vahvistetaan ja edistetään EU:n nuoriso-ohjelmia ja puututaan nykyisiin esteisiin, kuten taloudellisiin esteisiin, jotta voidaan laajentaa osallistumista ja antaa useammille nuorille, myös muita heikommassa asemassa oleville ryhmille, mahdollisuus saada kokemusta ulkomailla EU:ssa, ja tunnustetaan tällainen kokemus myös opintopisteillä.
9. Parannetaan EU:n nuoriso-ohjelmia koskevien tietojen saatavuutta erityisesti nuorten käyttämän sosiaalisen median avulla.
10. Torjutaan disinformaatiota, polarisaatiota ja viharikoksia.

II. Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä, johtamista ja demokraattista osallistumista koskevat suositukset

Paikallis- ja aluetaso:

11. Tuetaan nuorille tarkoitettujen ja nuorten hyödyntämien monialaisten demokraattisten toimintamahdollisuuksien rakentamista ja turvaamista sen varmistamiseksi, että nuorten äänet ovat muodollisesti, jatkuvasti ja pysyvästi edustettuina päätöksentekosyklissä, ja varmistetaan, että tällaisia toimintamahdollisuuksia on sekä kaupunki- että maaseutualueilla.
12. Sisällytetään paikallisten ja alueellisten keskustelevien vuoropuhelujen ja aloitteiden tulokset paikalliseen/alueelliseen päätöksentekoon ja pannaan täytäntöön jatkuvia osallistumismekanismeja erillisten aloitteiden sijaan.
13. Varmistetaan riittävä ja kestävä taloudellinen ja ammatillinen tuki nuorisokeskuksille ja nuorisojärjestöille, erityisesti niille, jotka työskentelevät muita heikommassa asemassa olevien ryhmien kanssa.
14. Edistetään ja vahvistetaan nykyisten paikallisten nuorisoneuvostojen vaikutusta ja perustetaan tarvittaessa uusia samalla varmistuen, että nuoret johtavat niitä monialaisten demokraattisten periaatteiden mukaisesti ja että niille annetaan konkreettisia välineitä, joilla edistetään asiaankuuluvien toimintapolitiikkojen laatimista.
15. Hyödynnetään osallistavan budjetoinnin mekanismeja nuorten omistajuuden lisäämiseksi.

Jäsenvaltioiden taso:

16. Laajennetaan turvallisia ja entistä nuorisoystävällisempiä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja suojellaan nuorten kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia.
17. Lisätään kestävää ja rakenteellista taloudellista tukea nuorisojärjestöille, jotta ne voivat edistää edelleen nuorten osallistumista demokraattiseen elämään ja parantaa kansalaisuustaitoja solidaarisuuden ja osallisuuden hengessä.
18. Tehdään yhteistyötä nuorisojärjestöjen paikallisten ja alueellisten osastojen kanssa nuorisotestin¹ kehittämiseksi niin, että samalla otetaan nuoret mukaan päätöksentekoprosesseihin ja varmistetaan lieventävät toimenpiteet sen varalta, että uusi toimintapolitiikka vaikuttaa kielteisesti nuoriin.
19. Tehdään yhteistyötä edustavien opiskelijajärjestöjen ja -liittojen kanssa ja helpotetaan niiden luomista siellä, missä niitä ei vielä ole.
20. Harkitaan äänioikeusiän alentamista nuorten demokraattisen osallistumisen kannustamiseksi ja edistämiseksi sekä tarjotaan riittävä poliittinen koulutus vaaleihin osallistumisen tukemiseksi edelleen.

¹ Nuorisotesti on vaikutustenarviointiväline, jolla varmistetaan, että nuoret otetaan huomioon uusista toimintapolitiikoista ja laeista päätettäessä. Sen avulla voitaisiin luoda parempia toimintapolitiikkoja, jotka ovat pitkäkestoisia ja vaikuttavia ja joilla samalla vähennetään eriarvoisuutta ja otetaan huomioon sekä nykyisten että tulevien sukupolvien tarpeet.

EU:n taso:

21. Tuetaan jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia nuorisoystävällisten demokraattisten toimintamahdollisuuksien rakentamisessa yhteistyössä nuorten kanssa, jotta voidaan edistää nuorten johtajuutta ja varmistaa nuorten kannalta tärkeiden kysymysten sisällyttäminen.
22. Tarjotaan monikielistä tukea parhaiden käytäntöjen jakamiseen nuorisjärjestöjen, erityisesti kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien nuorten kanssa työskentelevien kanssa.
23. Hyödynnetään Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä saatuja kokemuksia, jotta voidaan laajentaa edelleen osallistumis- ja kuulemismekanismeja nuorten kanssa ja hyödyntää täysimääräisesti jo olemassa olevia mekanismeja, kuten EU:n nuorisodialogia, ja varmistaa, että tuloksia seurataan ja ne otetaan huomioon päätöksentekoprosesseissa.
24. Pannaan täytäntöön ihmisarvoiset maksut huomioivat työllisyyden periaatteet, joilla varmistetaan, että eurooppalaiset nuoret voivat saada korkealaatuista työkokemusta eurooppalaisissa ja poliittisissa instituutioissa turvallisissa ja oikeudenmukaisissa olosuhteissa, ja edistetään nuorten monialaista osallistumista EU:n päätöksentekoon.

III. Uusien teknologioiden saatavuutta ja digitalisaatiota koskevat suositukset

Paikallis- ja aluetaso:

25. Vahvistetaan koulujen digitaalista valmiutta ja tarjotaan opettajille ja opiskelijoille koulutusta digitaalisten taitojen, medialukutaidon ja kriittisen ajattelun parantamiseksi, myös henkilötietojen käytön osalta.
26. Kehitetään digitaalisten laitteiden maksuttomia lainauspalveluja julkisissa tiloissa, kuten kirjastoissa tai kunnallisissa rakennuksissa ja kouluissa, jotta helpotetaan uusien teknologioiden saatavuutta ja tuetaan tekemällä oppimista koskevaa lähestymistapaa.

Jäsenvaltioiden taso:

27. Varmistetaan kohtuuhintaiset nopeat internetyhteydet kaikille, myös vähemmän kehittyneillä, syrjäisillä tai maaseutualueilla, ja erityisesti virallisille ja epävirallisille koulutusinstituutioille, mukaan lukien nuorisokeskukset, tarvittaessa sopimalla asiasta paikallisten internetpalveluntarjoajien kanssa.
28. Varmistetaan, että nuoret voivat osallistua demokratiaan turvallisilla, helposti saatavilla olevilla, rajoittamattomilla ja käyttäjäystävällisillä digitaalisilla työkaluilla.
29. Tarkastellaan vaihtoehtoisia äänestysmenetelmiä, kuten sähköistä äänestystä, jotta voidaan mahdollistaa laajempi osallistuminen oppimalla parhaista käytännöistä.
30. Laaditaan ja hyväksytään toimintapolitiikkoja, strategioita ja oikeudellisia kehyksiä, joilla tuetaan nuorten digitaalista hyvinvointia, mukaan lukien tietosuoja, internetin turvallisuus sekä suoja verkossa tapahtuvaa syrjintää ja vihapuhetta vastaan.

31. Puututaan alueiden ja kaupunkien väliseen digitaaliseen kuiluun ja varmistetaan samalla mahdollisuus ilmaista mielipiteitä muilla tavoin kuin pelkästään digitaalisten kanavien kautta.

EU:n taso:

32. Laaditaan toimintapolitiikkoja ja lainsäädäntökehyksiä yksityisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi internetissä ja sosiaalisessa mediassa.
33. Suojellaan kansalaisyhteiskuntaa ja nuorisojärjestöjä leimautumiselta poliittisiksi sosiaalisessa mediassa erityisesti silloin, kun ne suhtautuvat kriittisesti vallassa olevaan hallitukseen.
34. Varmistetaan ja lisätään tietoisuutta siitä, että algoritmeihin ja ohjelmiin perustuvat uudet teknologiat eivät ole vahvasti puolueellisia eivätkä toista syrjivää käyttäytymistä.

IV. Poliitiikan ja poliittisen edustajuuden valtavirtaistamista nuorten keskuudessa koskevat suositukset

Paikallis- ja aluetaso:

35. Varmistetaan keinot nuorten merkitykselliseen, riippumattomaan ja monialaiseen osallistumiseen paikallisyhteisössä kiinnittäen erityistä huomiota maaseutualueisiin sekä paikallispolitiikkaan.
36. Tehostetaan nuorten ja paikallisten poliitikkojen välistä vuoropuhelua, varmistetaan jatkotoimet ja edistetään aloitteita, joilla pyritään palauttamaan luottamusta vaaleilla valittujen virkamiesten, poliittisten puolueiden ja nuorten kansalaisten välille.
37. Harkitaan nuorten ehdokkaiden osalta tasapuolisten vaaliluetteloiden sisällyttämistä paikallistason vaaleissa ja tarjotaan nuorille koulutusta ja mentorointia heidän kannustamiseksi asettumaan ehdolle vaaleissa.

Jäsenvaltioiden taso:

38. Varmistetaan nuorten merkityksellinen osallistuminen kansalliseen politiikkaan esimerkiksi tunnustamalla kansalliset nuorisoneuvostot ja niiden verkostot sekä tekemällä yhteistyötä niiden kanssa.
39. Edistetään yhteistyötä poliittisten puolueiden nuoriso-osastojen ja voittoa tavoittelemattomien nuorisojärjestöjen kanssa, jotta voidaan lisätä entisestään osallistumista vaaleihin ja poliittista sitoutumista laajemmin, ja varmistetaan, että nuorten edut sisällytetään poliittisiin ohjelmiin, myös kuulemalla asiaankuuluvia ja edustavia nuorisojärjestöjä.
40. Pannaan täytäntöön näyttöön perustuvaa nuorisopolitiikkaa kaikilla tasoilla, lisätään nuorisoasioiden tutkimuksen rahoitusta ja varmistetaan sukupuolen ja iän mukaan eriteltyjen tietojen avoin kerääminen.
41. Lisätään investointeja nuorten ja erityisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti kansallisella tasolla.

42. Tehostetaan nuorisoasioista vastaavien ministeriöiden välistä vuoropuhelua ja koordinointia, jotta voidaan parantaa tehokasta päätöksentekoa ja arviointia.
43. Harkitaan nuorten osalta tasapuolisia vaaliluetteloita poliittisten mandaattien osalta, jotta nuorille jäisi tilaa virallisessa politiikassa, ja sisällytetään nuorisoon keskittyviä tehtäviä poliittisten puolueiden poliittiseen ohjelmaan.
44. Vahvistetaan nuorten kattojärjestöjen ja poliittisten järjestöjen sekä kansalaisjärjestöjen kehittämistä ja rahoitusta kansallisella tasolla.
45. Varmistetaan äänestysmenettelyitä koskevien tietojen saatavuus myös verkkoalustojen kautta ja harkitaan nuorille suunnattuja, erityisesti ennen vaaleja toteutettavia kohdennettuja kampanjoita, joiden yhteydessä tarjotaan erityisiä tietopaketteja ensimmäistä kertaa äänestäville.

EU:n taso:

46. Edistetään näkemysten vaihtoa ja tiedonkeruuta siitä, mitä vaikutuksia olisi äänioikeusiän alentamisella 16 vuoteen sekä ehdokkuuksien ikärajan alentamisella.
47. Vahvistetaan yhteistyötä EU:n nuorten kattojärjestöjen ja EU:n poliittisten puolueiden nuoriso-osastojen välillä.
48. Perustetaan nuorisotestimekanismi, jolla varmistetaan, että kaikesta uudesta EU:n lainsäädännöstä ja toimintapolitiikasta tehdään nuoriin keskittyvä vaikutustentarviointi, johon sisältyy nuorisojärjestöjen ja nuorisoasiantuntijoiden kuuleminen EU:n tasolla ja lieventävien toimenpiteiden kehittäminen sen varalta, että havaitaan kielteisiä vaikutuksia.
49. Investoidaan konkreettisiin toimiin, kuten pitkän aikavälin kohdennettuihin kampanjoihin, jotta voidaan lisätä nuorten osallistumista Euroopan parlamentin vaaleihin, ja harkitaan nuorten ehdokkaiden osalta tasapuolisten vaaliluetteloiden sisällyttämistä tällaisiin Euroopan parlamentin vaaleihin.